

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel és támlappal együtt 6 korona.

Nyiltér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezményeket nyújtunk.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Magyarország művelt társadalmához!

A párviadatok előítéletének fokozatos leküzdése végett szólítjuk sorompók közé Magyarország művelt társadalmát!

A harc Európa-szerte csaknem mindenütt folyik már korunknak eme legnagyobb előítélete ellen. Magyarország a küzdők sorából legkevésbé maradhat el, mivel éppen hazánk áldott földje az, ahol legtöbb könnyel öntözött virágot termelt a letűnt századok eme vészes hagyománya.

Szövetséget alkotunk tehát, hogy elene mi is fölvegyük a küzdelmet. Jól tudjuk, hogy a párviadatok nagy előítélete egyszerre nem fog rohamunknak tágitani; de tudjuk azt is, hogy a művelt és emberséges lelkek kitartó együttes küzdelmének sokáig ellene állani nem lesz képes.

Meghívunk tehát szövetségünkbe mindenkit, aki ezt a nemes és hazafias küzdelmet föl akarja vállalni.

Meghívjuk Magyarország művelt, lovagias férfait, akinek vállán a felelőség sulya nyugszik.

Meghívjuk Magyarország művelt hölgyeit is, hogy gyöngéd kezükkel a multak véres hagyományait a nemzet homlokáról letörölni segítsék.

Meghívjuk az ifjúságot is, hogy hazánk jövője számára küzdelmünkben termékeny hitet merítsen.

Szövetségünket e végből nemzeti alapokra fektettük s más ország példáját nem utánoztuk. Lehetetlent nem akarunk s a lelkiismereteket erőtt venni nem szándékunk. Tagjainkat csak igen csekély áldozatra hívjuk föl. Pártoló tagjainknak pedig tetszésükre bizzuk a hoz-

zájárulást. A legkisebb áldozat is becses ott, a hol a szándék tiszta.

Az egyesített erővel minden téren küzdelmet akarunk folytatni a nagy előítélet ellen. A társadalmi fölfogásokat megakarjuk tisztítani a túlzásoktól és nyegleségektől. Családban, irodalomban, társas életben tartós cselekvéssel akarunk hatni. Elő akarjuk készíteni a törvények célszerű reformját is. És ahol lehet békítő kézzel korlátozzuk a hiábavaló vérontást. És bízunk benne, hogy küzdelmünk végső eredménye a párviadatok előítéletének kiküszöbölése lesz.

Ha Isten is velünk van, ezt a célt a legderekből hazafiak közreműködésével hazánk hasznára elfogjuk érni.

Az Országos Párhajellenes Szövetség elnöksége, tisztikara és igazgató tanácsa.

Városi közgyűlés.

Szilágy-somlyó város képviselő testülete 1905-ik évi november hó 22-én Lukátsffy Ödön polgármester elnöke alatt rendes közgyűlést tartott, melyben a következő határozatokat hozta:

A polgármesternek a város 1904-ik évi közállapotáról és a tisztviselők tevékenységéről szóló jelentését némely, a jelentésben előforduló hibás statisztikai adatokra s az ügykezelés hiányos voltára vonatkozó felszólalások s megjegyzések után a polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan előterjesztett rendőrkapitányi és városi tisztí orvosi jelentéseket egyútt tudomásul vette.

A polgármesteri s ezzel kapcsolatos rendőrkapitányi és városi tisztí orvosi jelentéseket, mint előző évben tettük,

ez évben is egész terjedelmében közölni fogjuk s ezzel alkalmat szolgáltatunk arra, hogy a város ügyei iránt érdeklődők, tehát azok is, kiknek nem volt alkalmuk azt a közgyűlésben lett felolvasásból megismerni, annak tartalmával megismerkedhessenek.

Jánosy Gyula építkezési ügyében hozott vármegyei törvényhatósági közgyűlési határozatot, mely a városi képviselő határozatát megsemmisítette és ez ügyben a városi tanács újabb határozat hozatalát mondotta ki szükségesnek, a közgyűlés tudomásul vette s a tanácsot ilyen értelemben való eljárásra utasította.

Az alispán azon rendeletének, mely az elhagyott gyermekek segélyalapjába 360 korona 36 fillérnek és a városi szegényalap tartalékalapjából is átutalandó összegre vonatkozik, megfelelő kimutatás elkészítésére és annak újabb közgyűlés elébe terjesztésére Farkas Károly számvevőt utasította.

A vármegyei törvényhatósági közgyűlés a városi képviselőnek azon határozatát, mely a város közvilágítása költségeinek folyó évi szeptember 1-től az év végéig való időszakra eső összegét az urrétí erdő vételárából veendő kölcsönből mondotta ki fedezendőnek, megsemmisítette s a városi képviselőt újabb határozathozatalára utasította. Ezen határozat tudomásul vétetett és kimondott, hogy a jelzett szükséglet az 1906-ik évre szóló költségelölírányzat rendén lesz felvéve s annak fedezéséről a költségvetés rendén lesz intézkedés téve.

Az 1906-ik évi költségvetést az előző közgyűlés nagyjában összeállította volt. Minthogy azonban a költségvetésen több tételknél lényeges módosítá-

sok történtek, amelyek miatt az egész költségvetést újból kellett összeállítani s több tételeket utánszámításokkal pótolni. A tanácsot oda utasította, hogy a viszszaadott költségvetést a közgyűlés által tett módosításoknak megfelelő módon dolgozza át és egészen újból összeállítva, terjessze a közgyűlés elébe. A tanács által emez utasítás értelmében újból összeállított költségvetést becsátotta tárgyalás alá a polgármester. A képviselői tagok nagytöbbsége azonban azt követelte, hogy az átdolgozott 1906-ik évi költségvetés nyomassék ki és minden bizottsági tagnak küldessék meg és csak azután vétessék tárgyalás alá.

A határozat ilyen értelemben mondatott ki s így a költségvetés ki fog nyomtatni, a képviselői tagoknak megküldetni s a rövid időn belül összehívandó új közgyűlés fogja tárgyalni.

A polgármester által előterjesztett 1904-ik évi közüti zárszámadást a képviselő elfogadta és jóváhagyás végett felterjesztetni rendelte.

A Weisz Salamon és társa céggel a villámvilágítás tárgyában kötendő szerződés Faragó Sándor városi tisztígyész által előterjesztett alakban minden változtatás nélkül elfogadott s polgármester a további lépések megtételére utasította.

Czifra Róza, továbbá Briskán Ilével kötött taksaváltási, illetve haszonbéri szerződések megerősítették.

Pénzes Gábornak a városi gőzfürdő bérletére vonatkozó — póttárgysorozatban bemutatott — ajánlatának érdemben való tárgyalása előtt a bérbeadásnak nyilvános árverés útján való megkísérlése mondatott ki s ennek fogantatására a már kiküldve volt bizottság megbízott.

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája

A tetszhalottak.

Hullatja ősszel a fa hervadt lombját. A mező, rét is letarolt. Nem nyílik rajtok több virág. Utóbb a megsárgult leveleket, a kiszáradt fűszálakat is ellepí a dör. A zöld díszüket vesztett fák és bokrok tar galyait — talán téli gyönyörködtetésünkre — a hó és zuzmára fehér virágai ékesítik. Végül a hó halotti leplelve betakarja az egész vidéket.

A berek, csalt békés dalosai szintén elhagyták boldog családi lakóhelyüket. Jobb hazába költöztek. Sírú csend váltotta fel a vidámságot. S ahol még nem oly régen az örömtől, boldogságtól visszhangzott hegy és völgy, ott most minden az enyészetre emlékeztet. A természet pihenni tért!

Eltekintve a növényvilágtól, az állatvilágban is találunk több oly adatot, hol az az élet mintegy kialudtnak látszik.

Tér szűke miatt csak a következőket soroljuk fel.

A hörsög lakását a föld alatt 1—2 méternyire ássa. Egész nyáron át ide hordja a gabonaszemeket. A szegény emberek felkeresik e helyeket, hol nem ritkán legnagyobb örömrükre 1—1 métermázsza búzát is lelnek. E gazdag élestarban a hörsög télen át megdermedt állapotban, összegémberedve alszik. Ha ki is nyújtóztatják, újból összekucorodik. Ilyen alkalommal többször megtörtént, hogy

testét ásóval kétfelé vágta, anélkül, hogy legkisebb életjelt is adott volna magáról. Rüdiger tapasztalata szerint a lombgomolyagba fagyott sündisznónak valahányszor kinyitotta a szemét, az mindannyiszor újból lezáródott. „Ha pedig ammoniákat tartott az állat orra alá, fejét elfordította ugyan, de fel nem ébredt.” A szoba jótékony melege azonban teljes öntudatra hozta. Dr. Richardson ellenben egy megdermedt kis macskát, étherrel kezelve és meleg helyre téve, mentett meg az elpusztulástól.

A halak közül az angolna és csik télire az iszapba ágyazzák be magukat. Alaszkában pedig jégbe fagyott halakat találtak, melyek vízben ismét megelevenedtek. Jelenleg Tacomában tehát azon fáradoznak, miként lehetne mesterséges módon megfagyasztott halakat Észak-Amerika keleti piacain értékesíteni. A „Daily Express” állítása szerint Chinában a jégvermekbe raktározott halak még jégbe fagyva kerülnek a vevő közönség kezébe. Parker J. Wittney határozott véleménye, „hogy okvetlenül sikerülni fog a Csendes-Oceán partjain megfagyasztott lazacot az Atlanti-Oceán mellett újból életre keltetni.” Keményebb télen a halak nálunk is csak tetszhalott állapotban szállíthatók, hogy rendelő helyükre érkezve, vízben újra feléledjenek. Fagyott csukát piacunkon is nem egyszer árulnak.

Dr. Walther Schoenichen említi, hogy Németországban a csik forró nyáron víz hiányában az iszapot választja lakóhelyül, hol több hónapig is élélhet nyugvó állapotban. Siebold tapasztalata szerint a compó, cigányhal, tikkasztó hőségben szintén az iszapot keresi fel. Ha megbolygatják őket, semmi

életjelt nem adnak magukról, hanem látszólag holtan lebegnek a vízben.

A kigyók a hideg ellen sziklaüregekben, falhasadékokban, a fák gyökerzete alatt, vagy a föld mélyén keresnek menedéket. Erdőirtás alkalmával a favágók nem egyszer bukkannak kigyókra. Természetesen ezeket el is pusztítják. Audubon rémes kalandját pedig következőleg mondja el. Vadászaton ugyanis egy csörgő kigyót leltem. Mivel olyan merev volt, mint a kő, fegyvertokba rejttem el. Társaimhoz érkezve azoknak egy része peceenyestéssel foglalkozott. Én is a tűzhöz húzódtam melegedni. Legnagyobb meglepetésemre azonban a fenevad megmozdult a táskában. A kigyó a nagy melegtől feléledt. Mit tehettem egyebet? Messze elhajítottam a fegyvertokot tartalmastól. Talán ez volt a szerencsénk. A szörnyeteg iszonyu erővel tört ki a börtönéből és csörögni kezdett. Legnagyobb csodálkozásunkra azonban ellenkező irányba menekült. Mi utána törtettünk. De csak hosszas keresés után találtuk meg egy rejtékhelyen. A téli hidegtől azonban ismét merev volt. Midőn pedig hatalmunkba kerítettük, ártalmatlanná tettük, hogy újból életre ébresszük. E kísérlet többször is sikerült.

Nyári hőségtől elalélt óriáskigyókat az indiánok is nem egyszer ejtenek fogságba. Ezeket azután vízzel való leöntéssel vagy izgatással élesztik fel.

A meleg égőv alatt élő egyes állatok nyugalmi életében főleg a forróság és vízhiány jatszók nagy szerepet. A Nilus kiöntéseiben jártózkodó krokodilok a kiszáradt mocsarakból a mélyebb tavakba vándorolnak. Ha pedig ezek is kiapadnak, az iszapba furazkodnak. Bizonyítja a következő eset. A

Kék-Nilus torkolatától nem messze egy alkalommal aknát ástak az emberek a földre. Körülbelül 2-5 m. mélységben legnagyobb ámulatukra egy mozgó alakra bukkantak. Megrémülve menekültek a munkások e veszedelmes helyről és segítségért kiáltottak. Figyelmesebb megvizsgálásnál azonban kintűnt, hogy a szörnyeteg csak egy krokodilusnak a farka volt. Ennek irányában a második akna furásánál pedig megtalálták az állat fejét is. Hogy ártalmatlanná tegyék, lándzsával nyakszirtén szúrták keresztül. Midőn az óriást kiemelték a földből és megmérték, 5 méter hosszú volt. Hasonló meglepetésben részesült Kelet-Indiában egy katonatiszt, ki azt tapasztalta, hogy sátorra alatt mozog a föld. A zuhogó záporosót ugyanis a szomszjas föld möhön magába szivta, melytől a krokodilus látszólagos halálából feléledt és kényelmetlen helyzetéből kívánt szabadulni.

A gyíkok, szalamandrák télire földalatti lyukakban, falhasadékokban, vagy lomb alatt húzódnak meg. A görög teknősbéka pedig mélyen a földbe temetkezik és csak áprilisban hagyja el szállását. A béka és tüzi-
varangy ellenben az iszapot keresi fel s ott tölti el az egész telet. Egy leveli békáról hasonlóképpen feljegyezték, hogy egy forró napon a vízmedencéből egyszerre csak eltűnt. Nehány nap mulva azonban egy hasadékból kiaszva találták meg. A zöld békát tréfából újból a medencébe dobták, hol nemsokára ismét magához tért.

Az összes gerinces állatok közt az emlősök, kétélűek, hüllők és halak osztályával szemben csupán a madarak képeznek kivételt, melyek sem téli, sem nyári álomba nem merülnek. E jelenséget még a legálmosab-

A városi gőzfürdő helyiségnek, a bérletől átvételéről szóló pénztárnoki jelentést tudomásul vette.

Tudomásul vette Lázár János városi képviselői tagnak képviselői állásáról való lemondását és elrendelte, hogy helyébe Orosz István póttag hívassék be.

Az árvaszéki ülnökök, tiszteletdíj fel-emelése iránt benyújtott kérelmét elutasította.

Bölöny Bálint rendőrkapitánynak a rendőrlégénység ruházata és lábbelijének vállalatba adásáról, valamint pénztárnoknak a III-ik negyed évben állami adók törlesztéről szóló jelentését, s ennek alapján 131 korona 30 fillér községi 25⁰/₀-tes pótdó törlesztére vonatkozó javaslatát tudomásul vette s elfogadta.

Kálmán Ferenczné városi szülésznőnek tűzifával való segélyezés iránt benyújtott kérelmét elutasította.

Polgármesternek a fogyasztási adókra vonatkozó, az államkincstárral ujlag megkötött megváltási szerződésre vonatkozó jelentését tudomásul vette és a fogyasztási adók kezelése tekintében javaslat kidolgozására a polgármester elnökele alatt Faragó Sándor, Porjesz Sámuel, Farkas Ödön és Bölöny Bálint tagokból alakított bizottságot küldött ki.

A vágóhid befejezett pótmunkájára szükséges 380 korona 20 fillérnek az urrétí erdőalapról kölcsön vételét, — eme kölcsönnek és a még ott szükséges javítások és építkezések teljesítésére megkívántató pénzösszegeknek is visszatérítésére, illetve fedezésére a vágatási díjnak az 1906. évi január 1-sőtől 50⁰/₀-tólival való felemelését elhatározta.

Barna József városi képviselői választott tagnak elhalálozását tudomásul vette s megrendelte, hogy helyébe a következő póttag, Csillag János hívassék be.

Polgármester előterjesztésére utasította a közgyűlés a polgármestert, hogy Kovács Lőrincz özvegye részére 2 métermázsza alma helyett annak pénzértékét, 40 koronát fizessen, a két hektoliter bort pedig szerezze be és természetben küldje meg.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága a folyó hó 9-dikén tartotta rendes havi ülését dr. Kaizler György főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: Török István alispán, Bálint Sándor vm. főjegyző, Biró Ferencz t. főügyész, Fabritius Hugó kir. pü. igazgató, Kaizler Sándor ár. elnök, Némethy József kir. főmérnök, dr. Berger János t. főorvos, dr. Diószeghy Gábor kir. ügyész, Nagy Károly h. tanfelügyelő, dr. Felekán Oktáv és Somogyi Kálmán, berendelt aljegyzők, Dull János, Govrik Ödön és Sántha Dezső közig. biz. tagok.

Az alispáni jelentés szerint közbiztonsági visszanyaink október hónapban is jók voltak. Az — izgatott politikai helyzet és az előtérbe nyomuló szociális kérdések vármegyénk lakosait a rend és a törvény útjáról le nem térítették. A kir. csendőrség és városi rendőrség teendőit kellő pontossággal teljesítette. — Az állategészségügyi viszonyaink lényegesebb változást nem mutatnak. Leginkább sertésvész lépett fel és pedig 5 járásban, 9 községben de csak sórányosan. Egyedül Tihó községben fordult elő nagyobb mértékben, 16 udvarban. Az állategészségügyi szolgálat teljesen kifogástalan, megbízható volt. A vármegyei köztartozásokról és a befizetések eredményéről készített kimutató tanúsága szerint a múlt hónapig 58.520 korona vármegyei köztartozás folyt be s ezzel szemben a hátralék összege a 700.000 koronát meghaladja.

A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy a szeptemberről ájtott 459 és az októberben érkezett 3655 darabból elintéztést nyert 3648, hátr. mardt 466 ügydarab. — Az üzemen volt mezőgazdasági szeszgyárakban a havi vizsgálatok akadály nélkül megtörténtek. — Dohányárulási engedély adatott 3, sóárulási 4, bélyegárulási 1, házadomentség 69 esetben. — Egyenes adóban befolyt 3901 korona (—210.477 korona 70 fillér). hadmentességi díjban semmi (—5691 korona 33 fillér). Összes befizetési eredmény folyó évi január hó 1-sejétől október hó végéig: egyenes adóban 180.731 kor. 52 fillér, hadmentességi díjban 495 korona 87 fillér. Hátralék október hó végén: egyenes adóban 1.980.283 korona 47 fillér, hadmentességi díjban 104.537 korona 79 fillér.

A kir. s.-tanfelügyelő két kiszállást teljesített Bősházán és Zoványon, amott a felmerült panaszok megvizsgálását illetőleg elrendelt tárgyaláson, emitt pedig, mint a tanító-választó gyűlés kiküldött elnöke. — A vallás és közoktatásügyi miniszter államsegélyt adott fizetésekiegészítése címén Moldován János hosszúujfalusi tanítónak 358 koronát.

A kir. ügyész jelentette, hogy a zilahi kir. törvényszéki fogházból a múlt hónapban kiszabadult 44 férfi, 3 nő; letartóztatva maradt a hó végén 78 férfi, 3 nő. Kiszolgáltatnak a raboknak 3046 egészséges, 94 beteg ételadagot. Teljesítettek a rabok 684 díjazott

napszámot, melyekért az állam részére 9 korona, rabmunkások részére 63 korona 68 fillér folyt be.

A kir. államépítészeti hivatal jelentette, hogy a közutak és az azokon levő műtárgyak állapota általában kielégítő. A kifogás tárgyát képezhető Kolozsvár—szilágysomlyói állami közut Zilah—Varsoloz közti szakaszának hengerelési munkái folyamatban vannak. A zilahi Rákócy-utcai szakasznak, mely tudva levőleg a legtöbb kívánni valót hagyta fenn, a hengerelése szintén befejeztett s elkészülvén a támaszfal is most más szakaszon zavartalanul lebonyolítható a közlekedés. — A műtárgy építések és javítások nagybárra befejeztettek s fejlővizsgálatuk a fentartási kavicsanyag átvételével kapcsolatosan ki is tüzetett. — Az uttfentartási kavicsanyag szállítása az összes utvonalakon a befejezéshez közeleg, kivételt képez a feketehegyi kőbányából szállítandó kavics-anyag, de intézkedés történt arra nézve, hogy a folyó évi november hó folyamán ez is teljesen beszállítható.

A vármegyei t. főorvos jelentése szerint az október hónapi közegészségügyi állapot általában kedvező s az előbbi hónaphoz viszonyítva változatlan volt. — Gyógykezelték 920 beteget, ezek közül 7 éven aluli 527 volt. Ingyen gyógyszert 51 beteg kapott. — A leggyakrabban észlelt betegségek: a légző szervek hurutos bántalmái. A fertőző betegségek közül előfordult: hagymáz 74, vörheny 67. kanyaró 27. ronesoló toroklob 4, vérhas 20 esetben. Járványos jellegű volt a vörheny Krasznán, kanyaró Perecsenben, a hasi hagymáz Kucsón, Sólomoson és Nagymon-Ujfaluban; a vérhas Szilágycsebben. Az óvintézkedések mindenütt a legszigorubbant megtették. — Törvényszéki boncolat 3, hullaszemlélt 2 esetben tartottak. — Orvosi leletet sulyos sérülésről 51 esetben adtak. — A gyógyszerárak ellen panasz nem merült föl. — Vesztéségre gyanus ebmarás Szilágysomlyó városban 1, a szilágysomlyói járásban 3 esetben fordult elő. A megsebzettek mind a budapesti Hőgyes-féle intézetbe küldettek.

A várm. közkórház októberi betegforgalma. Szeptember végén maradt 87, októberben felvétetett 129, összesen 216. Októberben kibocsátott 101, október végén maradt 115 beteg. Kibocsátottatott gyógyultan 84, javultan 8, gyógyulatlant 1, meghalt 8 ápolat. — Apolási napok száma 3072, napi betegátlag 102.

A vármegyei központi árvaszék ügyforgalma. A fogalmazói szakban szeptember hórl átjött hátralék 691, októberben érkezett 1509, összesen 2200, októberben elintéztést nyert 1594, hátralék maradt 606 darab. Az iroda tevékenysége: szept. hátralék 126, októberben irodára érkezett 1594, összesen 1720. Októberben leiratott és kiadományoztatott 1581, hátralékban maradt 139 darab.

A közig. bizottság mindeme jelentéseket tudomásul vevén.

a folyó ügyek során magánosokat érdeklő felebbezéseket és folyamodványokat intézett el.

„Szilágy“

Magyar regényírók.

Az egyszázados multu magyar regényirodalomnak színét-javát foglalja össze hatvan kötetben az a nagyszabású gyűjtemény, amelynek gondolatát és tervezetét Mikszáth Kálmán, a legnagyobb élő magyar regényíró adta a kiadó Franklin-Társulatnak, magára vállalván egyuttal a hatalmas gyűjtemény szerkesztését is.

A nagy író gondolata immár testet öltött s regényíróink maradandó emlékezetétől a díszes gyűjteményből most megjelent immár a harmadik sorozat, a mely az eddig megjelent tíz kötetet, Jósika Miklós, Tolnai Lajos, Justh Zsigmond, Csiky Gergely, Kemény Zsigmond, Pálffy Albert, Vadnay Károly és Herezeg Ferenc egy-egy regényét újabb öt kötettel gyarapította.

Az új sorozat a vállalat programjának megfelelően különböző korszak íróit foglalta össze a mult század harmincas éveitől kezdve a mai napig. A kötetek azonban szám szerint illeszkednek bele az egész gyűjteménybe, a mely időrendben tartalmazza a regényeket.

Gaal Józsefnek, a Peleskei Nótárius írójának történeti regénye: Szirmay Ilona, a legrégibb az új sorozatban. Ez a regény együtt jelent meg 1836-ban Jósika Abafiával s ezzel együtt osztozik a magyar regényírás uttörésének a dicsőségében. A ma is érdekes munkát Wittich Eperjesi Károly illusztrálta.

A mai irodalmat Rákosi Viktornek fő műve: az Elnémult harangok képviseli, ez az alig két esztendő előtt íródott gyönyörű regény, a mely egy csapásra a legnagyobb regényíróink sorába emelte Rákosi Viktort, s méltó kezdete regényirodalmunk új századának. Az Elnémult harangokat Grünwald Béla festőművésznünk illusztrálta.

A sorozat harmadik köteté Jókai Mór legszebb regénye: Az új földesur. Természetes, hogy regényirodalmunknak ez a gyöngye nem maradhatott ki a gyűjteményből. A regényt Márk Lajos művészi illusztrációi díszítik.

Legérdekesebb két köteté az új sorozatnak. A püspök atyafisága című két kötetes nagy regény, Iványi Ödönnek, a korán elhunyt kiváló írónak főmunkája, mely másfél évtizeddel ezelőtt jelent meg, országos feltűnést kelte; de azután az író hirtelen halála folytán csaknem teljesen feledésbe merült. Ez a munka méltán került be most a klasszikusok közé, hogy Iványi végre hozzájutassa a megérdemelt elismeréshez és népszerűséghez. A két kötetes regényt Gergely Imre festőművész számos szép eredeti rajza díszíti.

Minden munka élén ott van az író arcképe, R. Hirsch Nelli finom rajzójából.

Teljesse teszik a munkák esztétikai élvezetét Mikszáth Kálmán gyönyörű bevezetései, a melyek mesteri tömörséggel állítják be a regényeket az író korába, az olvasó elé

ausztráliai podargusnál sem lehetett megállapítani. Ennek alvása is oly mély, hogy a mikor a mellette ülő társát lelőtték, sem ébredt fel. Azon állítás pedig, hogy egyes fecsek iszapban töltenék a telet, mesénél nem egyéb.

De nem kevésbé érdekes egyes gerinctelen állatoknak szunnyadó állapota sem. Néhány csigafaj a szabadban is eltűri a telet. Az ehétó csiga azonban télire a mohát keresi fel. Miután héjjának nyílását meszes fedővel zárta el, házának belső részébe vonul. Ily módon körülbelül hat hónapig önásta moha-sírijában pihen. Egyes hernyók pedig télire bebábozzák magukat. Es e nyugalmi állapotban megmaradnak a jövő tavaszig. A rovarok közül több ormányos bogár, csótán, nem ritkán legyek, darazsak, poloskák, fülbemászók, tücskök, szöcskék társaságában száraz avar, kórákás alatt, vagy egyéb, a zord időnek ki nem tett helyeken telelnek át. A házi legyeket Dönhof kísérlete szerint a 10 fokos hideg öli meg. Ezek tehát tavaszkor az előbbinél magasabb hőmérsékletű buvóhelyekről kerülnek elő. A szunyog is csak 0 foknál merevedik meg. Következésképp fűtött szobában késő ősszel is életre ébredhet. Csak a nőtény énekel és szurásával kellemetlen az emberre. A fekete buzaszemben nem ritkán előforduló fonál féreg (anguillula tritici) szárazon szintén élélhet több éven keresztül tetszhalott állapotban. Ha a buzaszemet két-felét metsszük, látszólag csak fehér port találunk benne. De hosszabb ideig vízben áztatva és mikroszkop alatt megvizsgálva, por helyett kigyószzerű mozgásokat végző apró férgeket veszünk észre. Számtalan alsóbbrendű állatnál ismét azt tapasztaljuk, hogy betokozzák magukat és így alusszák át a rájuk nézve kellemetlen időszakot.

Nyáron minden bokor szállást ad a vándornak. De télen az Isten hidege ellensége a szegény embernek. A szabadban élő állatok is ettől szenvednek legtöbbet. Ehez járul,

hogy sok állat nem találja meg megfelelő táplálékát. Legtöbbjé ezért télire vagy elhull, vagy a hideg elől elrejtőzik. De romlandó a földön heverő gyümölcs is, vagy pedig a hó takarja. A télen alvó állatokra nézve tehát az álom életszükséglet, jótétemény. Sokan a téli álmat kizárólag a hidegnek és éhségnek tulajdonítják. Valójában ezek csak eleségizák az állatokat, minél fogva egy nagyobb-mérvű álom erőt vesz rajtuk. Ezen állatok szunnyadása egészen különbözik a közönséges alvástól. Testök hőmérséklete egészen alászáll, szívverésük gyengül, vérkeringésük is lassubbá válik, léleketük pedig alig észrevehető. Hogy tulajdonképpen mi ébreszti fel a téli alvókat álmukból, nem tudjuk. Sokan a melegségnek tulajdonítják. De e feltevés nem minden esetben áll. Darwin tapasztalata szerint Dél-Amerikában, Bahia Blanca vidékén, a téli alvó állatok tavasz ébredésekor már élénk élettevékenységet fejtenek ki, míg a töle nem messze, északra eső területen ugyanezen fajú állatokat ugyanazon középhőmérséklet mellett még mindig álomban találta. Gaspard pedig csigákat tett ki több hétre a napi hőmérsékletnek megfelelően anélkül, hogy azok feléledtek volna, holott a szabadban levők már áprilisban kibújtak csigaházukból. Avagy mi ébreszti fel a denevéreket az olyan barlangokban, melyeknek hőmérséklete télen, nyáron ugyanaz?

A „Prometheus“ nyomán közli dr. Walther Schoenichen, hogy a Pskow kormányzóságban a gyakori éhínség miatt a lakók is rendszeren átalusszák a telet. Midőn ősszel a család fő észreveszi, hogy fogytán van az élelem, a családtagok már csak annyit kapnak, hogy éhen ne haljanak. Ezzel a kemence körül telepednek le és elalusszák. Napjában azonban egyszer felkelnek enni, inni, hogy azután újból elszenderedjenek. Ebrenlétkor is csak a legszükségesebb mozgásokat végzik és felváltva tesznek tüzelő anyagot a tűzre, nehogy felesleges mozgásuk

kal elősegítsék az éhséget. Különbben az egész elbeszélés — mondja szerző — emlékeztet ama fiatal emberre, ki takarékosági szempontból el akarta aludni a déli harangszót.

Tetszhalott állapotot azonban egyes embereknél is tapasztaltak már. Alomkóránál, merevítő göresnél, gutaütésnél, villámütésnél, agyvelő rázkódásánál, megfagyásnál, fulladásnál nem egyszer fordult elő, hogy az illetőket halottaknak nézték. Talán legérdekesebbek azon esetek, melyeket a Term. Közlöny 1902. évi november havi számában olvashatunk. Maga Donet, a bordeauxi érsek beszélt a francia senatusban, hogy fiatal ember korában látszólag holtan összeesett a szőszéken. Már el akarták temetni. Az utolsó pillanatban azonban egyik barátja közeledett hozzá, hogy töle elbucsuzzék. Szavai oly csodálatosan hatottak rá, hogy megmozdult a koporsóban. A manchesteri kórházban pedig egy kateleptikus asszony fektűt minden feltűnőbb életnyilvánulás nélkül. Szörnyű sorát, az élve eltemetést csak úgy kerülte el, hogy teste kissé meleg volt és az orra elé tartott tükrön lehellelének finom párázata meglátszott.

A hindu fakirokról szintén tudjuk, hogy azok élve temetetik el magukat. Néhány nap, hét múlva azonban ismét feltámadnak sirjukból. A conconi állomásparancsnok engedelmével 1828-ban egy élő hindut temettek el. Hogy minden családnak elejét vegyék, Haridas elhantolásánál a helyőrség és angolok voltak jelen. A sirt pedig a hindukat gyűlölő mohamedánok őrizték. Az angol őrnagyot azonban furdalta a lelkiismerete és harmadnap az áthalottat kiásatta. Ekkor „barátai valami kenőccsel bedörzsölték fejét, tenyerét és szíve táját . . . s egy óra múlva Haridas ismét élő ember volt.“ Egyszer pedig 40 napig fektűt a sirban, melyből eddig megfújhatetlen módon megint sikerült élve felkelnie. Annyi bizonyos, hogy a fakirok

autohipnosis folytán nagy mérvű katelepsiába esnek s ezzel Lehmann Alfréd véleménye szerint: „bizonyos állatok természetes téli álmához hasonló álomszerű állapotba merülnek, melyben hosszú ideig, hetekig, sőt hónapokig táplálék s majdnem lélekzés nélkül élnek.“

Azon időben, mikor a halottkémi vizsgálatokat a harangozók, kisbírók, vagy más szegényebb sorsú éltesebb emberek teljesítették, hogy tetszhalottakat is eltemettek, tagadni nem lehet. Tények igazolják, hogy sirbontás alkalmával egyes halottakat a koporsóban megfordulva találak. Talán innét eredt ama népies közmondás, hogy a jellemileg csenevész, göres utód hitvány tetteire az őt is megfordul sirjában. Nem kevésbé érdekes lelet, mikor a koporsóban az édes anya mellett kisdédét is megtalálják. Élettanilag éppenséggel nem lehetetlenség, hogy a tetszhalott anya koporsójában is megszülethet magzatát. Ilyen rendkívüli dolgok élő testnél esetleg a szervezett reflex működése folytán is fordulhatnak elő. Tévedés volna azonban azt gondolni, hogy az elhantolt anya lábához fektetett minden gyermeknek ez lett volna szomorú végzete. Ilyenkor a költségkimelés, de kiváltképpen a családi összetartozandóság — az érzelmek egyik legnemesebbikje a szeretet, — hogy anya és gyermeke egy koporsóban alusszák örök álmukat, játszik a főszerepet.

Régi sírok feltárásnál hasonlóképpen nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a halottvívők, vagy sírásók az elhunytat a tetem sirbátételénél félre, vagy oldalt is csusztathatták.

Hogy a tetszhalottak, mikor az anyaföldben öntudatra ébrednek, milyen kínokat szenvednek: hogy tépik hajukat, összemarcangolják testüket és lerágják tagjaikról a húst is, oly állítás, mely ma már a mesék országába való. A fantázia ily torzszüleménye ellen ellene mond azon körülmény is, hogy a

varázsolva mintegy azt a közönséget, a mely először gyönyörködött a munkában Ezek bevezetések együttvéve a magyar regényirodalomnak értékes történetét adják.

A kötetek kiállítása méltó a kiadó intézet hírnevéhez és hagyományaihoz. Finom, famentes papíron, tiszta, éles metszésű, nagy betűs nyomás, pompásan reprodukált művészi értékű illusztrációk és izléses, tartós kötés: ez röviden az a külső, a melyben regényeink színét-javát a kiadó intézet a magyar családi könyvtár maradandó díszét felajánlja.

A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára diszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely hazai könyvkereskedés útján. A többi kötetek félévenként öt kötetes sorozatokban jelennek meg.

Különfélék.

— **Kérelem.** A szilágy-somlyói nőegylet a városi szegény iskolás gyermekek és elaggott özvegyek felruházása, illetve segélyezése céljából gyakorolt karácsonyi gyűjtést az idén nem eszközöli az eddig szokott módon. Tekintettel azonban arra, hogy a nőegylet az idén sem zárkózik el a teljesen igazolt szegények segélyezése elől, — a mi pedig tetemes anyagi áldozatokkal jár, — ez uton kéri fel Szilágy-somlyó város és vidéke nemes szívű polgárait, hogy becses adományaikkal öt törekvéseiben támogatni kegyeskedjenek. Adományok a szilágy-somlyói nőegylet elnökségéhez kéretnek, ahonnan azok készséggel és hála-lasan nyugtáztatnak. Az elnökség.

— **Erzsébet ünnepély.** A szilágy-somlyói állami felső leányiskola Erzsébet királyné névnapjának évfordulóján, folyó hó 19-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségében sikerült emlék ünnepet rendezett. Az ünnepély kimagasló pontja az emlékbeszéd volt, melyet Szekovics Anna polgári iskolai tanítónő mondott. Az emlékbeszéd magas színvonalon állott. Kezdetül mindvégig állandóan lekötötte egy halgatóság, mint pedig a növendékeknek figyelmét, a kik elé Erzsébet királynét, mint a nők ideálját állította a szónok. Sok szép gondolat és gyönyörű hasonlat volt az emlékbeszédben, melyek a szónok magas műveltségének adták tanujelét. A növendékek sikertelen szavaltak és énekeltek. A precíz éneklést a növendékek karmesterét: Jenőfi Piroška. felső leányiskolai tanítónőt kell megdicsérnünk.

— **Gyászshir.** Lengyel István krasznai főbírtokos, Szilágyvármegye törv. hat. biz. tagja, Szilágy-Kraszna és Vidéke takarékpénztár részvénytársaság vezérigazgatója életének 61-ik, házasságának 34-ik évében

földben, 1—2 méternyi mélységben a zárt koporsóba szorult kis levegő mellett ember néhány percnél alig tengetheti tovább életét.

A tetszhalottakat a látszólagos életjel hiánya különbözteti meg az élőtől. A gyenge lélekzés, érverés észre sem vehető nálok. A szivdobogás is csak a hallókészülékkel alig hallható. A halovány, hideg bőr pedig a külső ingerekre teljesen érzéketlen. Ilyen jelenségekkel szemben a félreeső vidékeken, hol a hullavizsgálatot nem egészen megbízható és lelkiismeretlen emberek végzik, az áthalott eltemetése még mai napig is előfordulhat. Rendezettebb társadalmi viszonyok között levő helységeken azonban ennek lehetősége csaknem ki van zárva. A hullamerevségből, hullafoltokból, a szem ráncos, zavaros szaruhártyájából, a végbél 27 Celsius fok alatti hőmérsékletéből, az izmok érzéketlenségéből villamos árammal szemben az orvos halottkém egészen biztosan állapíthatja meg a halált. Ujában a fluorescein befecskendezésével értek el rendkívüli eredményt. Kitűnő hatása abban áll, hogy még a leggyengébb vérkeringés mellett is — ami az életnek a jele — két perc alatt egészen sárgára festi a bőrt.

Az orvosi tudomány jelen állásánál tehát mitse féljünk a tetszhaláltól. Nem kell az orvost, vagy más meghitt emberünket megbizni azzal, hogy eltemettetésünk előtt szívünket átöfje, megnyissa. Hasonló esetről nekem is van tudomásom.

Fetzer János.

folyó hó 18-án meghalt. Halálát özvegye szül. Korbuly Hermína, gyermekei Zoltán és neje Lengyel Olga; akos; Hermína és férje Gyöngyösi Lajos s ezek gyermekei Arisztid és Dalma; testvérei Lengyel Luiza férj. öz. lovag Zyglawitz Gusztávné; Lengyel Imre és neje Szilávik Olga; Lengyel Lucia öz. Magyar Károlyné; Lengyel Károly; Lengyel Izabella és férje Szilávik Leó s ezek gyermekei gyászolják. Temetése folyó hó 20-án nagy számú közönség részvétele mellett ment végbe Krasznán.

— **Jótekonycélu előadás.** A szilágy-somlyói állami felső leányiskola 1905. évi november hó 26-án a helybeli városi színházban, egyhármad részben a Vakokat gyámolító Országos Egyesület, — kétharmad részben az iskolai könyvtár javára, az alábbi műsorral jótekonycélu előadást rendez. Műsor: 1) „A kisbéres“ írta Petőfi Sándor, szavalja Helmetzy Ilona I. o. növendék. Az előképet alkotják: Fülepp Ilona II. o. növendék és Nagy Gizi I. o. növendék. — 2) „Az egészséges beteg“. Írta Nagy Endre. Személyek: Irma Kukucs Erzsébet II. o. növ. Elek Katinka II. o. növ. Jolán Brüll Bella I. o. növ. — 3) „A tél tündére“. Játék versben Írta: Tordai Grail Erzsébet, zenéjét szerezte: Gáll Anna Személyek: A tél tündérére Cseh Irén I. o. növ. Félöröm Lázár Lucia II. o. növ. Mese, nemtők; Csoma Ilona II. o. növ. Ünnepp, Borisiekky Lenke I. o. növ. Vígsgá, Dratsay Katinka II. o. növ. Jótekonyság, nemtők; Hadnagy Zsuzsika II. o. növ. Egy árva gyermek Horváth Emuska. — I. Előkép. A tél örömei, alkotják: Tamás Olga és Erzsébet. Cziné Erzsébet, Feuer Etelka, Feldmann Ozili és Horváth Emuska. — II. Előkép. A mese, alkotják: Szabó Katalin, Czifra Piroška, L. Papp Cornélia, Helmetzy Ilona és Nagy Gizi. — III. Előkép. A karácsony, alkotják: Veszékán Ilona, Csathó Gizi, Csengeri Aranka, Galgó Volumnia, Hegedűs Laczika és Császár Annuska. — IV. Mozgóképek. A farsang, alkotják: Galló Margit és Kóvári Szilvia, Bagossy Ilona és Farczady Gizi, Neumann Gizi és Rosenberg Margit, Dratsay Alice és Karsai Aranka. — V. megfagyott gyermek. Kezdeté d. u. 4 órakor.

— **Égiháboru novemberben.** E hó 16-ikán valóságos nyári zivatar vonult végig Szilágy-somlyó város határán. A vihar mesziről közeledő tompa menyörgéssel és sűrű egymásutánban következő vakító villámlással nyugatról kelet felé vonulva, délután fél öt órakor érkezett hozzánk és csakhamar oly iszonyu erővel tört ki, aminő évek óta nem fordult elő. A rendkívüli itéletidő tovább tartott két óra hosszánál, mely idő alatt folyvást csorgott a zápor és két ízben is mogyoró nagyságú jégeső zuhogott, a kékes-féher színen égő villámok pedig rémesen cikáztak a sötét éjszakában. Mint értesültünk, a vihar Szilágy-nagyfalu és Kémer környékén is hasonló erővel dolgozott. A jégeső a növényzet fiatalabb hajtásaiban kárt is okozott.

— **Katalin estély.** Kitűnő mulatságnak ígérkezik a folyó hó 25-én a városi színházban tartandó műsoros táncestély. A meghívóban az jeleztetik, hogy a tisztajövedelem a városi szegényalap javára fordítatik, azonban a jövedelem Bölöny Bálint városunk rendőrkapitánya által a koldulás beszüntetése céljából most megindított mozgalom alapja lesz és ez a mulatság fogja megszólalván eldönteni azt, hogy városunk területén a koldulás betiltható lesz-e, vagy sem? Mi azt, hisszük, hogy ez a mulatság oly látogatott lesz, hogy a város kolduló szegényei az egész télen át ellehetnek látva a legszükségesebbekkel. Mindannyiunk közösös érdeke, hogy a koldulás megszüntetessék, tehát halálval és közönséggel tartozunk előre is egy rendezőségnek, mind pedig a közreműködőknek, hogy a ezt nemes célt választották mulatságuk jellegéül. Ne hiányozzék tehát senki-nek sem a fillérje erről mulatságról, melyről a következő meghívót vettük: A szilágy-somlyói kir. járásbírói irodakezelő, átalakító és irodaségkezelő kara a műkedvelő zenekar közreműködése mellett, a városi színházban, 1905. évi november 25-én, a városi szegényalap javára műsorral és táncal egybekötött jótekonycélu Katalin-Estélyt rendez. Kezdeté este fél 8 órakor. Műsor 1) nyitány: „Orpheus“, előadja a műkedvelő zenekar, zongorán kíséri Barta Ella k. a. 2) „A munkácsi rab“, előadja Huberth Gyula. 3) „Pálmák alatt“, keringő. Előadja műkedvelő zenekar, zongorán kíséri Láng Sárika k. a. 4) „Szép Ilonka“, melodráma. Előadja Telegdi Klárka k. a. 5) „Egy kis indiscretió a csókról“, írta és felolvassa Hart A. Gyula.

— **Nőegyletünk.** A szilágy-somlyói nőegylet berei Bartha Endréné elnöklete alatt folyó hó 21-én d. u. 3 órakor a város-háza tanácstermében választmányi ülést tartott. A szokásos karácsonyi gyűjtésre vonatkozólag a választmány úgy határozott, hogy az idei évben nem terhelj tagjait azzal, hogy házról-házra való járással gyűjtse-

nek, hanem felkéri a nemes szívű adakozókat, hogy a teljesen szegény sorsú iskolás gyermekek felruházására szánt adományait a nőegylet elnökéhez küldjék el. Egyben elhatározta a választmány, hogy az iskolák igazgatóságához átiratolt intéz, hogy a szegény gyermekek folyamodásait legkésőbb december hó 10-ig az elnökhöz juttassák. A nőegylet ezidei rendes közgyűlése december hó 11-én délután 3 órakor, a város-háza tanácstermében lesz. Ezen közgyűlésre költségkímélés szempontjából a tagok aláírási iven fognak értesített. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a nőegylet folyó évi december hó 2-án a városi színházban műsoros fillérestélyt rendez.

— **Árverés megsemmisítés.** Somlyó-Ujlak község vadászati jogának bérbeadása végett folyó évi augusztus hó 17-én tartott nyilvános árverést, — többeknek közbevetett felebbezése folytán, Szilágyvármegye alispánja 10,921—1905. számú határozatával megsemmisítette és utasította a község előljáróságát, hogy a vadászati jog szabályszerű bérbeadásáról haladéktalanul intézkedjék. Megemlítjük, hogy az előzőleg alig néhány korona évi haszonbér mellett értékesített vadászterületre a megsemmisített árverés alkalmával 220 korona 01 fillér volt a legmagasabb ajánlat és hogy az újabb árverésen ez az összeg fogja valószínűleg a kikiáltási árt képezni.

— **Vesztett kutya marás.** Steekli József szítást segédet egy vesztettség gyanus kutya megmárt, minek következtében a rendőrkapitány által már elrendelve volt ebzárlat 40 napra meghosszabbított. A megmárt egyént a budapesti Pasteur kórházba szállították védoltás végett.

— **Szőlőmívelési viszonyaink javulása.** A hazai szőlőmívelés bajainak megszüntetése, de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében létesült Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Sikerült neki az évenként több ízben rendezett borkiállítások, borvásárok stb. által egy bel- mint a külföldi fogyasztókörzetség és a közvetítő kereskedelem figyelmét hazai bortermékeink iránt felkelteni, azonkívül pedig a szakirodalom pártolása, pályamunkák kiírása, nagyszámú vidéki értekezlet rendezése által a szakértelem terjedésének tett szolgálatot, nemkülömben a borászatot érintő adózási, kereskedelmi, forgalmi, közgazdasági stb. kérdésekben a magyar szőlőbirtokosság érdekében a hathatós munkásságot fejtett ki. Hogy azonban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottabb mértékben teljesíthesse, hivatatos, hogy az intelligens szőlőbirtokosok, a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaivá. Ezen felhívással fordul a MSzOE. szőlőtermelő községek elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belépését. Alapszabályokat, belépési nyilatkozatot, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készségesen küld minden érdeklődőnek a MSzOE. igazgatósága Budapest, IX., Ullői-ut 25.

— **Fidibusz.** Ötlet és vidámság köszönt be november 24-ikén a „Fidibusz“ című új fővárosi éleclappal, amely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny. Képei és rajzai is nagyszerűek. A péntek napjának babonáját töri meg az a kedves mulattató hefilap, amelyet minden pénteken délből már készhez kap a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“ a fényes tehetségű Heltai Jenő szerkeszti; főmunkatársai: Ambrus Zoltán és Molnár Ferencz, ez a két brillians talentum. Karikaturái javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Akos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztróczy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sorsa is fényes: Abrányi Emil, Herczeg Ferencz, Ignóus Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Lovik Károly, Nádas Sándor, A „Fidibusz“ legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb éleclap. Mesésen olcsó! előfizetési ára: egy évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a „Fidibusz“ kiadóhivatala (Budapest Rökk Szilárd-utca 9. szám).

— **Török A. és Társa.** Nagyon könnyű kitalálni, hogy a különböző osztálysorsjegyfőárusítók közül miért tűnik ki önkénytelenül a Törökeg. Kiváló nagy szerencséje és előzékeny üzleti érintkezése folytán, melyet minden egyes vevőjével szemben tanusít, mindinkább e bankházhöz tereli a nagy közönséget. Ennek következtében e cég hazánkban a legnagyobb osztálysorsjegyet üzletlajdonos s így a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba. Ezen cég szigorúan őrzött tekintélye fenn-

tartása érdekében mindent elkövet, hogy vevőit minden irányban kielégítse. Egyedül a most véget ért 16. osztálysorsjátékban Török bankház körülbélül 1 millió 800,000 korona nyeresémet fizetett ki vevőinek és sok hálanyilatkozatot is igazolja ezen bankház rendkívüli nagy szerencséjét, azonban e cég szigorú titoktartásból nem közli a nyerők neveit. Ellenben már ismételtelen közétett és tényeken alapuló nyeresémi-kimutatásaival megismertette a közönséget ama ezrekre rugó nagyobb és igen nagy nyeresémnyekkel, melyeket nála nyertek. Mindezek alapján szívesen megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, melynek Budapestben Teréz-kört 46. szám. alatt van a főüzlete, fiókjai pedig Váci-kört 4., Muzeum-kört 11. és Erzsébet-kört 54. alatt, mindenkinek legjobban ajánljuk. Az I. osztály húzása már csütörtökön és pénteken, folyó évi november hó 23. és 24-én lesz. A sorsjegyek ára 1/4 12 korona, 1/2 6 korona, 1/3 3 korona, 1/5 1 korona 50 fillér. Aki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A és Társa bankházához Budapestben.

— **Uj zenei lap jelent meg a fővárosban.** Az öt éven át Győrben megjelent „Magyar Lant“ hajlékot és gazdát cserélt. Felelős szerkesztője Kereszty István lett, a régóta előnyösen ismert zenei író és tanár, aki mellett Lányi Ernő, Klöckner Ede, dr. Angyal Armand, Reicht Sándor, dr. Vajda Emil ügyelnek arra, hogy a lap itt a központban még hatalmasabb, számottevőbb legyen. A november 15-én új formát is öltött eleven lap Tóth Árpád miskolczi városi zene-tanártól zongorapedagógiai cikket közöl, egyebekben azonban a nagy közönség legszélesebb rétegeinek zeneértését és szeretetét van hivatva növelni s teszi ezt a megszokott chablontól jólesően eltű, irodalmi formában. A „Magyar Lant“ különben díjtalan társalapja a „Zenélő Magyarország“-nak, melynek most a 299. száma jelent meg a következő, színvonalon álló tartalommal: „Elemben egyszer voltam csak boldog“, „Fuj a szél, a hideg szél a Dunáról“, magyar dalok Huber Sándortól. „Mária ne hagyj el“, dal, harmonium, vagy zongorakísérettel. „Caprice“ Halfdan Kjerulf hírneves zongoraműve. A „Zenélő Magyarország“ a „Magyar Lant“-tal együtt havonta kétszer jelenik meg zeneirodalmi szöveggel és 10—10 oldal zeneművel s ára negyedévre 3 korona. Előfizetések a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalához Budapest, József-kört 22—24. intézendők.

— **Magyar Regényírók.** A Franklin-Társulat e nagyszabású, népszerű gyűteményének, a mely Mikszáth Kálmán szerkesztésében és bevezetésével a magyar regényirodalom termékeinek színét-javát foglalja magában, hatvan diszes kiállítást, egyöntetű kötetű kötetben, elsőrangú magyar festőművészek eredeti rajzaival, most a harmadik sorozata, a mely az a eddig megjelent tíz kötetet: Jósika, Tolnai, Justh, Csiky, Kemény, Pálffy, Vadnai és Herczeg Ferencz egy-egy regényét újabb öt kötettel bővíti ki. Az új sorozat legérdekesebb két köteté Iványi Ödönnek, a korán elhunyt kiváló írónak főműve: A püspök atyafisága, a mely újabb irodalmunknak egyik legértékesebb társadalmi regénye, s most méltán került be a klasszikusok közé, a hogy íróját megérdemelt népszerűséghez juttassa. Ezt a két kötetes regényt (a gyűtemény 44. és 45. kötetét) Gergely Imre 30 szép illusztrációja és ugyanannyi fejléce díszíti. A sorozat többi kötetéi Jókai Mórnak: Az újföldesur, Rákosi Viktor-nak: az Elnémult harangok és Gaál Józsefnek: Szirmay Ilona című regénye. Ez utóbbi regény, a mely a Peleskei nótáros szerzőjének egyetlen nagyobb történeti regénye, s annak idején Jósika Abafiával együtt jelent meg, nagy elismerés keltve, uttörő munka volt regényirodalmunk fejlődésében, s ma is nagy gyönyörűséggel olvasható. Az érdekes munkát Witich Eperjesi Károly eredeti rajzai és fejlécei illusztrálják. Szirmay Ilona az egész gyűjtemény 4. köteté. Az új földesurat Márk Lajos, az Elnémult harangokat Grünwald Béla illusztrálta nagy művészettel. Az előbbi a gyűjtemény 21., az utóbbi pedig 58. köteté. A kötetek élén R. Hirsch Nelli finom rajzójából minden egyes író arcképe van. Mikszáth Kálmán gyönyörű bevezetései, a melyek a regényeket mesteri rövidséggel beleállítják az író korába, teljessé teszik a munkák esztetikai élvezetét. A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára diszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely könyvkereskedés útján. A gyűjtemény félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.

— **Könyvnyomdánkban egy jó házból való 13—14 éves fiu tanulól azonnal felvétetik.**

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

KISS
szerencsége

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencsége NAGY!

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS szerencsége NAGY!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS bankházában.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már háromszor a jutalmat

600,000 koronát **1.800,000**
és a legnagyobb főnyereményt

400,000 koronát = **400,000**

Összesen 4 sorsjegyre **2.200,000**

koronát igen tisztelt vevőinknek kifizetni.

Minden egyes húzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizetnek.

Kisérelje meg szerencsését KISS bankházában, mert

KISS szerencsége NAGY!

A XVII. sorsjáték I-ső osztályának húzása f. é. november 23. és 24-én lesz.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:
Egy nyolcad 1 K 50 f. Egy fél . . . 6 K.
Egy negyed 3 » — » Egy egész . 12 »

Kiss Károly és Tsa

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST,
IV., Kossuth Lajos-utca 13. szám.

Iroda-áthelyezés.

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V., Fürdő-utca 4. szám alatt

létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán folyó évi november hó 1-én

Budapest, V., Mérleg-utca 12. sz.

alá helyeztem át.

Kitünő tisztelettel:

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám.

Telefon 36—24.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

KÜKÜLLÖMENTI

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 196. N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel 8—20 ingyen és bérmentve.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 41.,

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Olcsó tűzifa.

A Veress Lajos örökösei domoszlói erdejében dongafának levágott 150 darab törzs után megmaradt ág, forgács és hulladék fa jutányos árban eladó.

Felvilágosítást ad:

Bölöni Sándor ügyvéd

Szilágy-Somlyón.

8235—1905. tkvi sz.

Arverési hirdetmény.

Bartha Ivánné sz. Sándor Lenka végrehajtónak özv. Lóga Sándorné gyámnya végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 6 korona tőke közjegyzői díj, 10 korona perbeli és végrehajtási, valamint a

jelenlegi 20 korona 75 fillér és a még felmerülő költségek kielégítése végett a szilágy-somlyói kir. járásbíróság területén levő, a lomperti 428. szíjtkvben foglalt s 1/2-ed részben Lóga Mihály nős Szőlősi Juliánnával, — 1/2-ed részben Lóga Ferenc kiskoru nevében álló 837. hrsz. szántó és ház özv. Lóga Sándorné 1/3-ad részbeni hasznélvezeti jogával terhelten a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben 692 koronában ezennel meghatározott kikiáltási árban elárvereztetnek.

Az árverés megtartása határidejűl 1905. évi december hó 7-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki Lompért községhezához.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek ezen kir. járásbíróság telekkönyvi hatóságánál és Lompért község előljárási hatóságánál tekinthetők meg.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság. Szilágy-Somlyón, 1905. szeptember 16.

KORMOS,
kir. albiró.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN,

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksai Sándor.	Fáy András.	B. Kemény Zsigmond.	Toldy István.
Benickyné Bajza L.	Gaal József.	Kuthy Lajos.	Tolnai Lajos.
Beöthy László.	Gárdonyi Géza.	Mikszáth Kálmán.	Vadnai Károly.
Beöthy Zsolt.	Gyulai Pál.	Nagy Ignác.	Vas Gereben.
Bródy Sándor.	Herczeg Ferencz.	Pálffy Albert.	Vörseghy Ferencz.
Csiky Gergely.	Iványi Ödön.	B. Podmaniczky Frigyes.	Werner Gyula.
Degré Alajos.	Jókai Mór.	Pulszky Ferencz.	Wohl Stefanie.
Dóczy Lajos.	B. Jósika Miklós.	Rákosi Jenő.	
B. Eötvös József.	Justh Zsigmond.	Rákosi Viktor.	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön -diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diskrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a harmadik sorozat. Tartalma:

Gaal József: Szirmay Ilona. Illusztrálta W. Eperjesi Károly.
Jókai Mór: Az új földesur. Illusztrálta Márk Lajos.
Iványi Ödön: A püspök atyafisága. Két kötet. Illusztrálta Gergely Imre.
Rákosi Viktor: Elnémult harangok. Illusztrálta Grünwald Béla.

Az előbb megjelent első és második sorozat tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztrálta B. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Eszti ke kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.
Br. Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimnach László.
Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julea. Illusztrálta Tull Ödön.
Herczeg Ferencz: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.

A „Magyar Regényírók“ minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet fél évenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. A harmadik öt kötet most hagyta el a sajtót. A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Köszvény és csusz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszerárakban.

I. Főraktár:

Óvakodjunk utánzatoktól.

13—13

KRIEGNER GYÖRGY

„Korona“-gyógyszertára

BUDAPEST, VIII., Kálvin-tér.